

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be

www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Kleuterschool - Zilverenhoek Maria
Immaculata te KAPELLEN**

Hoofdstructuur basisonderwijs

Pedagogisch geheel 7021-102574

Instellingsnummer 102574

Instelling Vrije Kleuterschool - Zilverenhoek Maria Immaculata

Directeur Dirk SCHITTECAT

Adres Oude Bergsebaan 20 - 2950 KAPELLEN

Telefoon 03-664.36.23

Fax 03-605.05.19

E-mail directieks@basisschoolzilverenhoek.be

Website <http://basisschoolzilverenhoek.be>

Bestuur van de instelling VZW OZCS Noord-Kempen

Adres Wilgendaalstraat 5 - 2900 SCHOTEN

Scholengemeenschap SAMENSPEL

Adres Zilverenhoeklaan 2 - 2950 KAPELLEN

CLB Vrij CLB Voor - en Noorderkempen

Adres De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT

Dagen van het opvolgingsbezoek 21-04-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 21-04-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 21-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Ingrid VAN PEEL

Teamleden Ilse DE VOLDER, Dirk VAN DEN BOSSCHE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	4
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	4
3.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie	5
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 28-01-2013 tot 31-01-2013 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-04-2016 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands

wiskundige initiatie

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands na. Zij creëren krachtige en gestructureerde leeromgevingen via een doelgericht aanbod, zinvolle activiteiten, observaties en ontwikkelingsondersteunende materialen. Zij voorzien in een samenhangend onderwijsleeraanbod en -proces via een thematische benadering.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie na. Zij creëren krachtige en gestructureerde leeromgevingen via een doelgericht aanbod, zinvolle activiteiten en ondersteunende ontwikkelingsmaterialen. Zij besteden aandacht aan het uitlokken van wiskundige ontdekkingen en stimuleren de ontwikkeling van wiskundige vaardigheden.

3.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wiskundige initiatie

Kwaliteitszorg Visieontwikkeling	Het team van de kleuterafdeling investeerde in een verbetertraject om de kwaliteit van het kleuteronderwijs te verhogen. Het intern beleid koos voor een betrokken en participatieve deelname van alle kleuteronderwijzers aangestuurd door een kernteam. Samen met de pedagogische begeleiding werkte het team een globaal actieplan uit respectievelijk voor de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie. Het team besteedde tijdens het traject aandacht aan het verhogen van de leerkrachtcompetenties, het versterken van gelijkgericht handelen van de kleuteronderwijzers en de kwaliteit van de leerbegeleiding. Het team van de kleuterafdeling investeerde in de studie van de visie, de principes en de opbouw van het leerplan Nederlands en wiskundige initiatie én verkende tevens de concrete leerplandoelen. Het team focuste op de verhoging van de doelgerichtheid van het aanbod, de verruiming van het thema-aanbod vanuit het leerplan en een doelgerichte observatie van de kleuters. Op participatieve wijze herwerkten de kleuteronderwijzers enkele hoekenfiches tot een hanteerbaar instrument. Het team beschikt momenteel over afspraken, procedures, instrumenten en middelen die de planning van het onderwijsleeraanbod en –proces stroomlijnen. De onderlinge afstemming en het ‘leren van en met elkaar’ groeide door middel van overleg, continu interpreteren en herinterpreteren. Het team realiseert zich dat het noodzakelijk is om verder te investeren in de optimalisering van de werking om hedendaags, kwaliteitsvol kleuteronderwijs te realiseren.
Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Het team gebruikt een referentiekader van de onderwijskoepel samen met de leerplannen als basis voor de uitwerking van een geïntegreerd, evenwichtig aanbod. De doelenselectie is algemeen richtinggevend voor de concrete uitwerking van de thema’s en voor de uitvoering van de activiteiten. De kleuteronderwijzers gebruiken bij de concrete uitwerking van de thema’s een week- en dagplanning om de doelgerichtheid van hun aanbod te bewaken. Ze vertrekken vanuit een brainstorm met de kleuters, aangevuld met webschema’s en brengen de doelen, de leerinhouden en de werkvormen voor wiskundige initiatie en Nederlands in kaart. Afhankelijk van de beginsituatie van de kleuters selecteren de kleuteronderwijzers de doelen en/of activiteiten. Deze aanpak leidt tot een evenwichtige keuze van leerinhouden, een doordachte invulling en verrijking van de hoeken en duidelijke keuzes voor het nevenaanbod voor Nederlands en wiskundige initiatie. De kleuteronderwijzers zorgen er individueel voor dat de (leerplan)doelen geregeld aan bod komen. Ze selecteren in toenemende mate (leerplan)doelen waarbij zij samenhang creëren tussen deze doelen en de activiteiten. Ze hebben in mindere mate zicht op de globale verticale samenhang op schoolniveau. De kleuteronderwijzers creëren een veilig en stimulerend klimaat waarbij kleuters heel wat kansen krijgen om te ontwikkelen en te leren. De aandacht voor een evenwichtig aanbod maakt dat de kleuteronderwijzers zowel de dynamisch-affectieve, de motorische als de cognitieve ontwikkeling van kleuters intentioneel nastreven.

Met een thematische benadering creëren de kleuteronderwijzers een structureel aanbod. Ze bieden eveneens heel wat kansen aan de kleuters om incidenteel te leren. Het team van de kleuterafdeling werkt met thema's die aansluiten bij de jaarkalender, de ervaringen en het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Bijna alle kleuteronderwijzers richten betekenisvolle activiteiten in wat een hoge betrokkenheid van hun kleuters impliceert. Bij een aantal kleuteronderwijzers heeft de levensechtheid van het onderwijsaanbod nog groeikansen. Zij houden te weinig rekening met het ontwikkelingsniveau van de kleuters. In enkele groepen primeert het concreet aanschouwelijk materiaal op het gebruik van schematisch materiaal.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i>	De aanwezige didactische materialen zijn afgestemd op de ontwikkeling van de kleuters. In alle klaslokalen zorgen de kleuteronderwijzers voor ingerichte speelhoeken. De kleuteronderwijzers verrijken intentioneel de speelhoeken binnen de thema's. Naast ontwikkelingsmaterialen van de school ontwerpen ze zelf didactische materialen. De hoekenverrijking heeft in een aantal klassen nog groeikansen omdat dit in die klassen nog weinig doordacht gebeurt. De kleuteronderwijzers overleggen met parallelcollega's over het gebruik van de ontwikkelingsmaterialen, in het bijzonder bij de uitwerking van gezamenlijke thema's. Het team besteedt in toenemende mate aandacht aan de graduele opbouw in het gebruik van ontwikkelingsmaterialen en leermiddelen. Enkele groepen gebruiken momenteel nog te weinig concreet aanschouwelijk materiaal. Deze kleuteronderwijzers gaan momenteel te snel over naar een abstracte voorstelling van de werkelijkheid.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuteronderwijzers hebben aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van kleuters. Via observaties hebben ze een actueel beeld op de mate waarin de kleuters zich aangesproken weten door het onderwijsleeraanbod en –proces. De kleuteronderwijzers hanteren een aantal gestandaardiseerde testen om zich een fijner beeld te vormen van de taal –en denkontwikkeling van de kleuters.

De kleuteronderwijzers geven aan dat ze aandacht hebben voor de afstemming van de evaluatiepraktijk op de na te streven domeinen en aspecten van het referentiekader van de onderwijskoepel maar in mindere mate op de leerplandoelen. Ondanks de eenduidige planningsmethodiek is de mate waarin de kleuteronderwijzers hun evaluatiepraktijk afstemmen op een selectie van vooropgestelde doelen bij de thema's zeer verschillend. De meesten reflecteren op de realisatie van de thema's. Een evaluatiepraktijk die de ontwikkeling van de kleuters in kaart brengt via een graduele opbouw in doelen, ontbreekt vooralsnog.

Het team is zich bewust van de nood om de evaluatiepraktijk te verbreden en realiseert zich dat de evaluatiepraktijk zich aan het begin van een ontwikkelingsproces bevindt.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De klas- en zorgleerkrachten hanteren de informatie uit de observaties over de prestaties en de competenties van de kleuters voor het begeleiden van het leer- en ontwikkelingsproces. Het team kiest op de eerste plaats voor het preventief werken via onder meer het creëren van een leeromgeving met een aanbod dat kleuters uitdaagt om te ontdekken, exploreren en beleven. De kleuteronderwijzers zijn de eerste verantwoordelijken voor de leerbegeleiding van hun klasgroep. Zij houden geregeld rekening met verschillen tussen kleuters. Zij differentiëren onder meer in aard en moeilijkheidsgraad van de opdracht of activiteit en ondersteunen kleuters indien nodig.

De zorgcoördinator coördineert de leerbegeleiding. Het multidisciplinair overleg is structureel georganiseerd.

Voor elke maand is er een observatielijst in het agenda van de kleuteronderwijzers voorzien. Deze observatielijst vormt samen met de dagelijkse reflecties voor invulling en bijsturing van het aanbod en voor remediëring waar het nodig is.

Gedurende de maand september starten de kleuteronderwijzers geen thema op om de kleuters uitgebreid te observeren en om zo een breed beeld te krijgen over hun mogelijkheden en beperkingen. Kleuters krijgen de kans om het basismateriaal te exploreren. De kleuteronderwijzers staan nog te weinig stil bij de werkelijke meerwaarde van deze aanpak. De mate waarin de kleuteronderwijzers met zo'n lange observatieperiode de onderwijstijd functioneel en optimaal invullen, stelt het team weinig in vraag. Aangezien het 'verzekerd aanbod in de hoeken' nog weinig doelgericht is uitgebouwd, duurt deze periode te lang en kan de zin hiervan in het kader van effectieve onderwijstijd in vraag worden gesteld.

Professionalisering

De directeur stuurt samen met het kernteam het ontwikkelingstraject (verder) aan. Gerichte en blijvende opvolging en coaching op de klasvloer is aangewezen.

Alle teamleden getuigen van een hoge betrokkenheid en staan achter de beoogde veranderingen en vernieuwingen.

De pedagogische studiedagen, personeelsvergaderingen, individuele nascholingen brengen nieuwe inzichten die de onderwijspraktijk ingrijpend beïnvloeden. Alle teamleden kunnen de huidige stand van zaken in het verbeterproces duidelijk verwoorden en inschatten.

Voor de volgende schooljaren staat onder meer de verdere concretisering van de hoekenfiches op het programma. Voor de leerplanimplementatie van andere leergebieden wil de school een gelijkaardige strategische aanpak volgen.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ingrid VAN PEEL de inspecteur-verslaggever	Dirk SCHITTECAT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	